

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Märta Alsén
Planhandläggare
010-2233424
marta.alsen@lansstyrelsen.se

Remiss

1(5)

2018-11-15

526-5455-2018

Regeringskansliet
m.remissvar@regeringskansliet.se

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Remiss av Naturvårdsverkets skrivelse Uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge

(dnr M2017/02054/Nm)

Länsstyrelsen i Uppsala län (Länsstyrelsen) yttrar sig över Naturvårdsverkets skrivelse Uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Sammanfattning

Länsstyrelsen

- anser att det är för tidigt att utvärdera vilket genomslag LIS-bestämmelserna fått,
- anser att det är principiellt olämpligt att göra ändringar i ett regelverk där tillämpningen håller på att etableras.
- delar utredningens bedömning att den nuvarande ordningen med LIS-reglernas koppling till översiktsplaneringen ska bibehålls
- delar utredningens bedömning att det är olämpligt att ersätta geografiskt angivna LIS-områden med icke-geografiska kriterier,
- anser att LIS har potential att bidra till landsbygdsutvecklingen. Det är dock viktigt med sammanhållen bebyggelse i LIS-områdena.
- anser att det är viktigt att inte särskilja utpekande av LIS från annan landsbygdsutveckling.
- avstyrker skrivningen ”kan antas” då den öppnar upp för bristfälliga utredningar. I dagsläget är LIS-utredningarna enligt Länsstyrelsens uppfattning ofta inte särskilt djupgående.
- avstyrker skrivningen ”med närhet till” istället för ”i anslutning till” då den öppnar upp för att ett längre avstånd till närmaste bostadshus kan accepteras vid nybyggnation samt.

2018-11-15

526-5455-2018

avstyrker ändringen av skrivningen ”sådan begränsad omfattning” till ”sådan omfattning” då den kan öppna upp för utpekande av fler och större LIS-områden.

Yttrande

Utvärdering av LIS-reglerna

Länsstyrelsen konstaterar att det har riktats viss kritik mot LIS-verktyget och att den inte har fått den effekt som förväntats i form av ökat byggande och en landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen gör bedömningen att det har funnits en övertro på hur snabbt verktyget skulle få effekt. Avsikten med att införa LIS-bestämmelserna var dessutom aldrig att släppa byggandet inom strandnära lägen på landsbygden helt fritt. Exploateringen skulle föregås av genomtänkta utpekanden och därefter prövningar i de enskilda fallen. En sådan process tar av naturliga skäl tid. I Uppsala län finns relativt nyligen utpekade LIS-områden. Länsstyrelsen konstaterar att utnyttjande av dessa områden har varit relativt begränsat, men att Länsstyrelsen ser en ökning av antalet gånger kommuner tillämpat det särskilda skälet för LIS. Kommunerna håller successivt på att tillägna sig kunskapen om hur LIS-verktyget ska användas och därför kan dess fulla effekt ännu inte mätas. Det är därför för tidigt att utvärdera vilket genomslag LIS har fått. Länsstyrelsen anser att det är principiellt olämpligt att göra ändringar i ett regelverk, där tillämpningen fortfarande håller på att etableras.

Kopplingen till översiktsplaneringen

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att den nuvarande ordningen med LIS-reglernas koppling till översiktsplaneringen bör bibehållas. Detta eftersom processen för den översiktliga planeringen är standardiserad med goda möjligheter för allmänheten och övriga intressenter att komma med synpunkter på och påverka översiktsplanens innehåll.

Länsstyrelsen delar även utredningens bedömning att det inte är lämpligt att ersätta geografiskt angivna LIS-områden med icke-geografiska kriterier. Icke-geografiska kriterier skulle öka otydligheten för allmänheten och övriga intressenter samt försvåra Länsstyrelsens granskning. Länsstyrelsen anser vidare att utredningen av LIS-områdenas lämplighet i översiktsplanen tydligt bör visa vilken typ, samt omfattning av, exploatering som är avsedd för de respektive utpekade LIS-områdena. Utredningsbehovet i detaljplaner eller bygglov blir då inte lika omfattande, och bedömningen utifrån strandskyddets syften underlättas. Exempelvis kan det i vissa delar av en kommun vara möjligt och lämpligt med LIS-områden med bostadsinnehåll, medan det i andra områden enbart bör vara för näringslivsverksamhet kopplat till friluftslivet eller turismens syften. Risken minskar då för att LIS-områden avsedda för att främja verksamhetsutveckling på landsbygden istället exploateras för enstaka fritidshus, som inte bidrar till ett ökat skatteunderlag för kommunen eller kan stödja det lokala näringslivet under hela året eller ge ett ökat elevunderlag.

2018-11-15

526-5455-2018

Permanentbostäder och landsbygdsutveckling

Länsstyrelsen kan konstatera att det i dagsläget utifrån gällande lagstiftning inte finns möjlighet att skilja permanentbostadshus från fritidshus i prövningssammanhang. En utökad möjlighet att bygga permanentbostäder innebär därför, i praktiken, även en utökad möjlighet att bygga fritidshus.

Länsstyrelsen anser det är viktigt att inte särskilja LIS från annan landsbygdsutveckling. Vill en kommun skapa förutsättningar för mer permanentboende måste landsbygderna och deras behov väga tyngre i översiktsplaneringen, men det bör inte ske enbart genom utpekande av LIS-områden. Det är de sociala, ekonomiska, kulturella och ekologiska är dimensioner som tillsammans bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling. Det är viktigt att sträva efter hållbara bebyggelsestrukturer. De LIS-områden som föreslås bör stödja befintliga strukturer (samhällen, kollektivtrafik m.m.). Översiktsplanen är och blir därför viktigaste instrumentet för att hitta lämpliga områden för utveckling av landsbygden och bostäder på landsbygden.

Kommentarer till förslag till lagändringar

7 Kap. 18 d § första meningen "...kan antas bidra till eller upprätthålla utvecklingen av landsbygden"

Det är bra att förtydliga i lagstiftningen att ett upprätthållande av utvecklingen av landsbygden är tillräckligt för att tillämpa LIS-skälet. I Uppsala län är det viktigt att värna om och bibehålla den service som finns på landsbygden.

Skrivningen "kan antas" är olämplig då den öppnar upp för bristfälliga utredningar. I dagsläget är LIS-utredningarna enligt Länsstyrelsens uppfattning ofta inte särskilt djupgående. För att kunna granska LIS-områdena och få en bild av om de är lämpliga eller inte måste viss utredning finnas. Om syftet med lagändringen är att bekräfta den praxis som redan finns idag, och det inte föreligger risk för ytterligare försämring av underlag har Länsstyrelsen inga invändningar. Det vore bra om förarbetena kan ytterligare tydliggör vilken typ av utredning som behöver finnas med i LIS-planen.

Ett annat förslag till förändring av författningstexten som skulle utveckla möjligheten att bygga bostäder inom LIS-områden är att stryka ordet enstaka i andra stycket 18 d § i 7 kap. Den åtgärden skulle innebära att fler bostadshus kan uppföras per exploateringsstillfälle inom LIS-områden. Samtidigt kan exploateringen endast ske där det redan finns bostadshus, vilket förebygger allt för glesa etableringar som kan strida mot strandskyddets syften. Detta är en förändring som uppnår samma syfte som Naturvårdsverkets föreslagna komplettering av ordet "även" i författningstexten. Samtidigt som utfallet av den förändringen i mindre utsträckning riskerar att ge etableringar som strider mot strandskyddets långsiktiga syften. Detta förutsätter dock att det i översiktsplanen finns en tydlig redovisning av LIS-områdenas inriktning och syfte, så att det inte blir bostäder i områden som var tänkta för utveckling av näringsliv med koppling till turism och friluftsliv.

2018-11-15

526-5455-2018

- 7 *Kap. 18 d § första meningen "Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man även beakta om huset eller husen avses att uppföras med närhet till ett befintligt bostadshus".*

Skrivningen "med närhet till" istället för "i anslutning till" är även den olämplig, då den öppnar upp för att ett längre avstånd till närmaste bostadshus kan accepteras vid nybyggnation. Hur långt avstånd som kan accepteras med den nya skrivningen är oklart. Det är viktigt att LIS-områden även fortsatt kan hållas ihop för att möjliggöra för hållbara bebyggelsestrukturer. Länsstyrelsen anser att en mer spridd bebyggelse inom LIS-områden på sikt minskar allmänhetens tillgång till stränder samt kan påverka växt- och djurlivet negativt. En gles bebyggelsestruktur är inte heller hållbar, då den ofta försvårar möjligheterna till bra VA-lösningar samt kollektivtrafik. En allt för gles/utspridd utbyggnad bidrar inte heller till att upprätthålla service på landsbygden. Om skrivningen "med närhet till" ska användas måste det vara tydligt i förarbetena, vilket ökat avstånd som avses och att detta avstånd inte blir för stort. På så vis kan ovan nämnda problematik avhjälpas.

- *"...är av sådant slag och har en sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt"*

Ändringen av skrivningen "sådan begränsad omfattning" till "sådan omfattning" anser Länsstyrelsen är olämplig, då den öppnar upp för stora LIS-områden vilket kan leda till negativ påverkan på växt- och djurlivet samt allmänhetens tillgång till strandområden. Möjligheten att inom ett LIS-område ta sig ned till vattnet blir också svårare att upprätthålla, då det inte finns tillräckliga verktyg att ställa krav på redovisning av detta i LIS-planerna. Nackdelen kan också vara att ny bebyggelse blir allt för utspridd för att kunna bidra på ett konkret sätt till utvecklingen av landsbygden. Länsstyrelsen avstyrker därför Naturvårdsverkets skrivelse i den delen.

- 7 *Kap. 18 e § första stycket 3. a) "...i eller i närheten av större tätorter".*

Ändringen av skrivningen "tätorter" till "större tätorter" innebär sannolikt inte någon förändring i praktiken för Uppsala län.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Remiss

5(5)

2018-11-15

526-5455-2018

De som medverkat i beslutet

Landshövding Göran Enander har beslutat i detta ärende. Planhandläggare Märta Alsén har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Chef för plan- och bostadsenheten Annika Israelsson, Avdelningschef samhällsavdelningen Christel Benfalk samt Länsråd Johan von Knorring medverkat.

Ärendet har hanterats med digital signering och har därför inga underskrifter.

Göran Enander

Märta Alsén

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.